
Svenska kyrkans valprövningsnämnd

Överklagande av val till kyrkofullmäktige i H församling, X stift

TO har överklagat valet och anfört huvudsakligen följande.

I valskärmarna i röstmottagningslokalen i A församlingsgård fanns det A4-ark med information om bl.a. att endast ett personalvaskryss fick anges. Detta var i strid med 38 kap. 46 § andra stycket kyrkoordningen. Om någon frågade röstmottagarna, fick de besked om att det var tre kryss som var aktuella. Den som inte frågade fick alltså den felaktiga informationen. Detta medför att de som avgett sin röst i As församlingsgård inte bereddes möjlighet att avge korrekt antal personröster. Upp till 2 gånger 65 personröster saknades.

Vid avlämnandet av röst i As församlingsgård lades röstkort tillsammans med tillhörande valkuvert i ett ytterkuvert som inte förslöts utan fliken med gummering veks endast in. Vid påpekande av inte behövdes därför att de ändå skulle öppna kuverten senare. Denna underlåtenhet att försluta kuvert medförde dels att valkuvert kan ha trillat ur ytterkuvertet och dels att det utan nämnvärt besvär har varit möjligt att byta ut valkuvert i samtliga avgivna röster i röstningslokalen. Vidare har valhemligheten inte kunnat garanteras genom detta förfarande.

Det yrkas att omval ska ske till kyrkofullmäktige i H församling, X stift.

Stiftsstyrelsen i X stift har yttrat sig och anfört huvudsakligen följande. Om det stämmer att röstmottagarna i den aktuella röstningslokalen konsekvent låtit bli att försluta iordninggjorda fönsterkuvert. Detta är en brist i hanteringen med en potentiell inverkan på såväl valhemlighet som valresultat. Det har dock inte framkommit några tecken på att valhemligheter faktiskt röjts eller att avgivna röster har förvanskats.

Den omständigheten att det ska ha funnits missvisande skriftlig information om möjligheterna att personrösta framstår inte som lika allvarlig även om det inte är bra om så varit fallet. Såvitt framkommit har röstmottagarna lämnat korrekt muntlig information till de väljare som visat intresse att personrösta. Det går inte att utgå från att alla beröra väljare skulle ha valt att personrösta och dessutom valt att utnyttja alla tre personkryss om de bara fått korrekt skriftlig information om saken. Av totalt 528 giltiga valsedlar i det överklagade valet var 254 stycken försedda med personkryss. Av dessa 254 valsedlar var 146 stycken försedda med enbart ett personkryss.

Det saknas fog för antagandet att bristerna har inverkat på valutgången. Enbart två nomineringsgrupper ställde upp i det överklagade valet, varvid samtliga femton mandat i kyrkofullmäktige tillfallit den ena av dessa, KH. Den andra gruppen – TP – ställde upp för första gången i valkretsen, och dess röstandel räckte inte till något mandat i fullmäktige.

Valprövningsnämndens bedömning

Enligt 38 kap. 46 § kyrkoordningen går röstning till så att väljaren för att rösta för varje slag av val den vill delta i ska 1) ta en valsedel, 2) lägga in valsedeln i ett valkuvert utan att vika den, och 3) försluta valkuvertet.

Väljare som vill lämna särskilda personröster ska på valsedeln markera detta i det särskilda utrymme för personröst som finns vid de kandidater som de helst vill se valda. I varje val får högst tre kandidater ges en särskild personröst.

Bestämmelser om kuvert finns i 38 kap. 42 och 43 §§ kyrkoordningen. Det sägs där bl.a. att det för val ska finnas valkuvert för brevröstning samt de övriga kuvert kyrkostyrelsen beslutar. Valkuvert ska vara utformade på ett sådant sätt att färgen på den valsedel som väljaren lagt i kuvertet kan ses utan att valhemligheten avslöjas

38 kap. 93 § kyrkoordningen innehåller bestämmelser om omval och andra former av rättelse i bl.a. de fall då det vid genomförande av val har förekommit en åtgärd som ett kyrkligt organ svarar för som avviker från föreskriven ordning. Enligt paragrafens tredje stycke ska dock rättelse ske bara om det med fog kan antas att vad som förekommit har inverkat på valutgången.

Om det vid röstningen i As församlingssgård har förekommit sådana brister i hanteringen av valkuvert som TO har påstått är det, som stiftsstyrelsen har framhållit, fråga om allvarliga brister som har kunnat inverka på såväl valhemligheter som valresultat. Enligt Valprövningsnämndens mening kan det dock inte med fog antas att det har förekommit brister av det angivna slaget som har inverkat på valutgången.

När det gäller frågan om personröstning har det inte bestritts att valskärmarna i As församlingssgård har försetts med skriftlig information om att en valsedel bara fick förseas med ett personavalskryss. Såvitt framkommit har dock röstmottagarna lämnat korrekt information till de väljare som har visat intresse för att personrösta. Med hänsyn härtill och då det enligt Valprövningsnämndens mening inte går att dra en sådan slutsats som TO angående frekvensen av personkryss, om alla väljare hade fått korrekt information i saken, finns det inte skäl att förordna om omval.

Valprövningsnämnden avslår överklagandet.

Beslutet får enligt 15 kap. 6 § kyrkoordningen inte överklagas.

Staffan Magnusson
ordförande

Gun Lombach
sekreterare

I beslutet har deltagit: F.d. justitierådet Staffan Magnusson, ordförande, Lars-Ola Dahlgvist, Birgit Friggebo, Stig-Göran Fransson, Kåge Johansson, Bertil Persson och Bertil Olsson.

Övriga närvarande: Nathalie Lemaire, Titti Ådén och Terence Hongslo.

Exp. TO

Stiftsstyrelsen i X stift

SVENSKA KYRKANS VALPRÖVNINGSNÄMND

Postadress: 751 70 Uppsala

Telefon: 018-169500, fax: 018-169934